

Dosarul nr. 2ra-31/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Simciuc, I. Muruianu, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin erorile săvârșite de agentul constator și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Irina Zaharova și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 29 noiembrie 2018, Irina Zaharova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin erorile săvârșite de agentul constator și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 03 august 2016, agentul constator Vladimir Ruhlin a întocmit împotriva sa, procesul-verbal cu privire la contravenție, în baza art. 64 din Codul contravențional (împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa). Ulterior, agentul constator a expediat procesul-verbal în instanța de judecată pentru examinare și o eventuală sancționare a reclamantei.

Irina Zaharova a afirmat că în cadrul examinării cauzei s-a stabilit că agentul constator Vladimir Ruhlin, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție fără niciun temei legal. A considerat că procesul-verbal a fost întocmit din interese materiale și în beneficiul lui Oleg Zaharov, fostul șot, având scop de intimidare a sa și a o impune să respecte decizia din 24 mai 2016 a Comisiei pentru protecția copilului

din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului din sectorul Rîșcani, care nu are caracter obligatoriu și nu necesită să o respecte.

Mai mult, reclamanta a invocat că prin întocmirea procesului-verbal, agentul constator împreună cu Oleg Zaharov, au încercat să o distrugă moral, deoarece nu poate fi impusă să se conformeze unei decizii care nu este obligatorie pentru ea, astfel, fiindu-i lezată onoarea și demnitatea.

Irina Zaharova a relatat că nu a cunoscut despre procesul-verbal și nu a fost audiată de agentul constator, fiind pregătită să depună declarații și să prezinte probe în susținerea nevinovăției sale. Totodată, în perioada examinării cauzei s-a stabilit că Irina Zaharova nu se afla la ora, locul comiterii contravenției, iar în procesul-verbal, agentul constator a menționat că ea se afla la locul comiterii contravenției.

Reclamanta a menționat că prin hotărârea din 06 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins demersul IP Rîșcani, cu privire la sancționarea Irinei Zaharova și s-a declarat nul procesul-verbal nr. MAI03428848 din 03 august 2016, cu încetarea procesului contravențional. Hotărârea a devenit irevocabilă prin neatacare.

Totodată, Irina Zaharova a relatat că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cauza Ziliberg vs Republica Moldova a constatat că acuzarea unei persoane privind comiterea unei contravenții echivalează cu acuzarea acesteia de comiterea unei infracțiuni, din care motiv fapta imputată contravenientului și calificarea acesteia, trebuie să fie clară și concretă.

Irina Zaharova a solicitat încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 850000 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 10000 lei.

Prin încheierea protocolară din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a dispus atragerea în calitate de intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției (f.d. 54-55).

Prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea formulată de Irina Zaharova s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 78, 94-106).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a constatat că pretențiile de încasare a prejudiciului moral urmează să întrunească condițiile stabilite de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, precum și respectarea cumulativă a articolelor 3 și 6 din aceeași lege. Prima condiție pentru angajarea răspunderii delictuale este fapta ilicită, însă la materialele cauzei nu au fost administrate probe, care ar confirma existența faptei ilicite, care le este imputabilă pârâților.

Totodată, prima instanță a reținut că reclamanta nu a fost supusă arestului contravențional, procesul-verbal fiind transmis instanței de judecată doar pentru a se pronunța asupra aplicării amenzii contravenționale, în final, procesul-verbal fiind declarat nul. Astfel, instanța a relatat că întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, recunoașterea persoanei în calitate de contravenient, reprezintă măsuri procesuale ce țin de procesul contravențional, care nu încalcă în esență drepturile persoanei și nu-i cauzează prejudicii.

Împotriva acestui act judecătoresc, la 17 mai 2019, Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea

hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâre de admitere a acțiunii (f.d. 92-92, 115-121).

Prin decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Irina Zaharova și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 146-157).

Reieșind din raționamentele evocate, Colegiul de control judiciar a constatat că apelanta în cererea de apel a făcut o descriere repetată a circumstanțelor cauzei, fără a menționa argumente cu privire la încălcarea esențială de către prima instanță a unor prevederi legale, or, cererea de apel nu prevede probe noi și întemeiate, în urma cărora s-ar constata temeinicia cerințelor și netemeinicia hotărârii instanței de fond. Astfel, la judecarea cauzei, prima instanță a constatat și elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a interpretat și aplicat normele de drept material și procedural, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată.

La 13 septembrie 2019, Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurenta a afirmat că instanța de apel a pronunțat decizia sa în contradicție cu circumstanțele cauzei, a interpretat eronat și a aplicat greșit normele de drept și nu a aplicat o lege care trebuia să fie aplicată.

Recurenta a invocat că a prezentat destule motive și probe incontestabile, prin care se confirmă erorile săvârșite în procesul dat, însă nu au fost luate în considerare atât de prima instanță, cât și de instanța de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei Irina Zaharova și avocatului Nicolae Daniliuc, prin intermediul oficiului poștal, la 23 iulie 2019, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d. 158), însă date despre recepționarea deciziei contestate nu sunt.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs consideră că Irina Zaharova, prin declararea recursului, la 13 septembrie 2019, a respectat termenul indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 30 septembrie 2019, în adresa Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Finanțelor a fost expediată copia recursului declarat de Irina Zaharova (f.d. 170).

La 21 octombrie 2019, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Afacerilor Interne, reprezentată de Oxana Dragomir a depus referință în întâmpinarea cererii de recurs, solicitând respingerea recursului, ca inadmisibil (f.d. 177-179).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care Guvernul Republicii Moldova, Procuratura Generală, Ministerul Justiției și Ministerului Finanțelor să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Irina Zaharova, se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de Irina Zaharova nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 din Codul de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Irina Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin erorile săvârșite de agentul constatator și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan